

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. An unum peccatum possit esse pæna alterius?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

quam peccator denominatur obligatus ad poenam.

4. Notandum quartò. Esse de fide certum, quòd reatus poenae sit effectus peccati actualis: ita enim constat ex Script. Pl. 36. *Injusti punientur.* Matth. 5. *Qui dixerit fratri suo, fatue, reus erit gehenna ignis.* Ex definitione Trid. Sess. 6. can. 30. & Symbolo Athanasii: *Qui verò mala egerunt, ibunt in ignem eternum.*

Ratio ex dictis est: Ita se habet proportionaliter in peccato reatus poenae, sicut in bonis operibus dignitas ad primum: sed bonum opus est dignum premio: ergo & malum opus est dignum supplicio: & ideo dicitur Proverb. 13. *Peccatores persequitur malum, & iustis retribuentur bona.* Superest, ut, in quonam formaliter consistat reatus poenae, determinemus.

§. II.

Assertio Thomistica.

5. **CONCLUSIO.** *Reatus poenae inchoativè consistit in (1) intrinseca condignitate peccantis ad poenam, (2) qua non nisi ratione ratiocinatà distinguitur à macula peccati: (3) completivè tamen consistit in extrinseca denominatione, seu passiva obligatione ad poenam subeundam.* Ita quoad 1. & 2. partem Gonet, & Salmanticenses, quoad 3. Sylvius cum aliis à se citatis.

Ratio primae partis est: quia quod primò concipitur in reatu est esse dignum supplicio, nec prius aliquis deputatur ad poenam, quam sit dignus poena: sicuti prius aliquis in executione supponitur dignus premio, quam deputetur ad primum. Ideoque peccans potest esse dignus poena, quantumvis non deputetur ad poenam; & si quis deputaretur ad subeundum supplicium absque sua culpa, non ideo diceretur reus poenae, siquidem non esset dignus illo supplicio.

6. Ratio secundae partis est: quia si illa condignitas esset realiter distincta à macula peccati, vel esset relatio realis, vel rationis, vel denominatio extrinseca ab ordinatione divina. Non primum, quia in privativo, qualis est macula peccati, non potest fundari realis relatio: saepe etiam terminus hujus relationis nempe poena realiter non existit. Non secundum, quia reatus poenae datur nemine cogitante. Non tertium, quia illa denominatio extrinseca, sicut & ordina-

tio activa praesupponit peccatoris intrinsecam condignitatem demeritoriam. Est ergo reatus ipsamet macula peccati, quae sub ea ratione, quae connotat animae supernaturalem pulchritudinem, sibi oppositam, vocatur macula: sub ea ratione, quae connotat poenam, cui peccatorem habitualiter subiectum denominat, sic dicitur reatus. Et haec diversa connotatio sufficit ad distinctionem rationis ratiocinatæ. Unde sicuti eadem forma gratiae sanctificantis primariò facit hominem sanctum, & participem naturae divinae, secundariò verò dignum vitæ aeternae; sic contra privatio gratiae sanctificantis primariò reddit hominem maculatum, DEOque infensum, secundariò verò dignum poenâ aeternâ.

Ratio tertiae partis est primò: quia nisi accedat divina deputatio ad poenam, macula peccati non sufficit ad tribuendum effectum reatus: ergo divina ordinatio requiritur per modum conditionis complementis reatum & efficaciam demeritoriam peccati: Antec. constat in damnatis, qui licet continuo peccent, non tamen de novo demerentur, nec proinde contrahunt novum reatum poenae sensus, vel damni, defectu divinae ordinationis solummodo viatorem peccantem, non verò in viâ termino constitutum deputantis ad poenam; quemadmodum & Beati, quamvis perpetuò versentur in actibus charitatis, non tamen merentur novum primum, defectu divinae ordinationis; solos adus viatorum acceptantis ad primum.

Secundò. Quia deleta etiam macula peccati non eo ipso deletur totus reatus poenae, quod est evidens signum, quòd adaequata ratio reatus non in sola intrinseca condignitate & macula relicta invenitur. Antec. patet imprimis in peccatore iustificato, qui deleta macula peccati mortalis, quamvis amiserit reatum poenae aeternae, adhuc tamen manet reus poenae temporalis subeundae, adeoque reatus adaequatè in sola macula non solvatur. Deinde deleta macula peccati venialis non statim deletur totus reatus poenae temporalis, quia nimirum tota poena, ad quam peccator, praesupposita sua condignitate per actuale peccatum contracta, deputatus fuit, nondum fuit per soluta. Unde multi, quantumvis in vitâ exitu omnem peccati maculam exuerint, nihilominus peccatorum poenas in purgatorio exolvunt.

ARTICULUS II.

An unum peccatum possit esse poena alterius?

SUMMARI A.

1. Unum peccatum est poena alterius.
2. Non per se,
3. Sed per accidens.
4. Poena non infligitur per voluntatem solùm permittentem.
5. Disparitas cur privatio gratiae sanctificantis possit habere rationem poenae, non item privatio relicitudinis moralis.
6. Quandonam actio mala sub ratione passionis possit esse à D&O?

§. I.

Statuitur affirmativa cum distinctione.

CONCLUSIO. *Unum peccatum actuale (1) potest esse poena alterius (2) non per se quoad rationem culpae, (3) sed per accidens.* S. D. huc q. 87. a. 2.

Prima pars constat ex S. Script. Rom. 1. *Qui cum cognovissent DEUM, non sicut DEUM glorificaverunt: propter quod tradidit illos DEUS in desideria cordis eorum, in immunditiam, &c.* 1. Thess. 2. *Qui charitatem veritatis non receperunt, ut salvè*

ut salvi fiverent. Ideo mittit illis DEUS operationem erroris, ut credant mendacio, &c.

2. Secundæ partis ratio est primò. Pœna debet esse contra physicam inclinationem peccantis: sed culpa non est contra physicam inclinationem peccantis: licet enim sit contra moralem inclinationem naturæ rationalis quæ talis, non tamen est contra physicam inclinationem naturæ, cum sit actus elicitus, vel imperatus circa objectum delectabile.

Secundò. Pœna peccati debet posse assumi à DEO in emendationem culpæ vel reparationem læsionis per culpam factæ: sed peccatum ad neutrum finem assumi potest à DEO: non ad primum, quia novo peccato augetur culpa; non ad secundum, quia per illud DEUS de novo offenditur.

Tertiò. Pœna propriè dicta infligitur secundum rectam rationem; & est à DEO: peccatum est contra rectam rationem; & non potest esse à DEO: ergo.

3. Ratio tertiæ partis est: quia esse afflictivum hominis ratione alicujus annexi, & ex merito præcedentis culpæ, est esse pœnam per accidens; sed hoc modo unum peccatum potest esse pœna alterius: prout habet S. D. in 2. 2. q. 30. a. 1. ad 1. dicens: *Culpa potest aliquo modo esse pœna, in quantum scilicet habet aliquid annexum, quod est contra voluntatem peccantis.*

Cæterum illa connexa possunt esse in primis subtractio abundantium & efficacium auxiliorum, quæ facta in pœnam præcedentis peccati, homo labitur in novum peccatum, quod etiam ab Apostolo significatur. Secundò. Inordinatio & afflictio tum animi, tum corporis, quæ certæ quedam peccata iræ, invidiæ, impuri amoris, &c. comitari solet. Tertiò. Effectus afflictivi animi vel corporis, qui è peccatis oriuntur, ut sunt infamia, morbi, paupertas, & præcipuè vermis seu remorsus conscientiæ: Et hoc modo exponendi sunt prælegati textus S. Script. & illud D. August. 2. Conf. c. 12. *Iussisti Domine, & sic est, ut pœna sua sit sibi omnis inordinatus animus. Quo sensu quoque Seneca. Maxima peccantium pœna peccasse, & sceleris in scelere supplicium est.*

§. II.

Solvuntur Objectiones.

4. Objicies primò. Etiam si peccatum in ratione culpæ non pertineat ad voluntatem positivam beneplaciti; pertinet tamen ad voluntatem

rem permissionis: ergo, etsi à DEO non infligitur in pœnam decreto positivo, poterit tamen infligi decreto permissivo.

Respondeo negando consequentiam. Nam sicuti voluntas permissionis non sufficit ad hoc, ut DEUS dicatur causare culpam, ita neque sufficit ad hoc, ut dicatur infligere pœnam, cum inmissio & inflictio pœnæ requirat voluntatem & ordinationem voluntatis positivam.

Objicies secundò. Peccatum habituale consistens in privatione gratiæ sanctificantis, potest habere rationem pœnæ, in quantum per ipsum homo privatur maximâ suâ perfectione: ergo similiter peccatum actuale habens proformali privationem debitæ rectitudinis propriè potest habere rationem pœnæ, in quantum per illud homo privatur perfectione rectitudinis moralis.

Respondeo negando consequentiam. Quia privatio debitæ rectitudinis, quæ reperitur in actu peccati, est privatio formæ purè moralis, ipsam actum immediatè perficientis in ordine ad legem, & regulam rationis, ipsamque actum in se afficit & absolute malum denominat, quod tantum pertinet ad genus culpæ: atqui privatio gratiæ quantumvis sub ea ratione, quæ tollit habitualem rectitudinem & subjectionem hominis ad DEUM, pertineat ad genus moris & culpæ; qui tamen simul ab anima formaliter tollit physicam perfectionem vitæ supernaturalis, quæ homini in seipso perficitur, eatenus quoque potest pertinere ad genus pœnæ.

Objicies tertiò. Potest aliquid esse à DEO sub ratione passionis, quod non est à DEO sub ratione actionis, veluti patet de passione Christi: ergo licet peccatum non possit esse pœna à DEO infligita sub ratione actionis à voluntate egredientis, potest tamen esse à DEO sub ratione passionis in voluntate receptæ.

Respondeo, antecedens posse verificari de actione transeunti, non de actione permanenti. Disparitas est: quòd in actione transeunti passio est effectus peccati existentis in voluntate, & potest à subjecto in quo recipitur, ejusque acceptivâ voluntate dignificari, quemadmodum passio Christi erat effectus malæ voluntatis Judæorum, & quatenus in corpore Christi recepta, & per ipsius voluntatem meritorie oblata recipiebat infinitam dignitatem. Atqui actio immanens, quæle est peccatum voluntatis, in quo malitia intrinsecè reperitur, in ipsamet voluntatem, in qua recipitur, suam malitiam refundit, eamque commaculat tam ut est in ipsa, quam ut est ab ipsa.

ARTICULUS III.

An peccatum mortale ab intrinseco inducat reatum pœnæ æternæ.

SUMMARI A.

1. Articulus fidei de æternitate gehennæ.
2. Intelligentus secundum legem DEI ordinariam.
3. Peccatum mortale per se inducit reatum pœnæ æternæ.
4. Pœna inferni non est intensivè infinita.
5. Peccatum veniale non inducit reatum pœnæ æternæ, sed temporalis.

6. An sit proportio inter temporale delictum, & pœnam æternam?

§. I.

Statuitur sententia affirmans.

Suppono primò tanquam de fide certum, pœnas damnatorum fore æternas. Ita contra Origē-